

ความสัมพันธ์ของมูลค่าตามบัญชีค่าความนิยม ผลขาดทุนจากการด้อยค่าบัญชีค่าความนิยม
และผลการดำเนินงาน ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน ของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนีสะท้อนความเคลื่อนไหวของราคาหุ้น 100 ตัวแรก
RELEVANCE OF BOOK VALUE OF GOODWILL, GOODWILL IMPAIRMENT LOSS AND
CORPORATE PERFORMANCE TO TANGIBLE ASSETS BOOK VALUE RATIOS OF PUBLIC
COMPANIES LISTED ON THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. REFLECTING THE
MOVEMENTS OF THE TOP 100 STOCKS PRICES.

กาญจนา ภาคสีพร¹

¹คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Kanjana Parkseiporn¹

¹Faculty of Accountancy, Rajapruk University

(Received: September 10, 2024; Revised: December 29, 2025; Accepted: . December 29, 2025)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ของมูลค่าตามบัญชีค่าความนิยมต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของผลขาดทุนจากการด้อยค่าบัญชีค่าความนิยมต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนี SET100 ยกเว้นบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ระหว่างปี พ.ศ.2562-พ.ศ.2566 รวม 43 บริษัท ระหว่างปี พ.ศ.2562-พ.ศ.2566 รวม 215 รายปี สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า มูลค่าตามบัญชีค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่ามูลค่าความนิยมที่สูงขึ้นส่งผลให้อัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนผลขาดทุนจากการด้อยค่าบัญชีค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน และอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สะท้อนว่าผลการดำเนินงานที่ดีช่วยเพิ่มมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนของบริษัท

คำสำคัญ: มูลค่าตามบัญชีค่าความนิยม, ผลขาดทุนจากการด้อยค่าบัญชีค่าความนิยม, ผลการดำเนินงาน, อัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน

ABSTRACT

This study aims to examine 1) relevance of book value of goodwill to tangible assets book value ratios, 2) relevance of goodwill impairment loss to tangible assets book value ratios, and 3) relevance of corporate performance to tangible assets book value ratios. The sample consists of companies listed on the Stock Exchange of Thailand (SET100 Index), excluding those in the financial sector, covering the period from 2019 to 2023, with a total of 43 companies and 215 firm-year observations. The statistical methods employed in this research include descriptive

statistics and inferential statistics, specifically Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis.

The findings reveal that the book value of goodwill has a statistically significant negative relationship with the tangible book value ratio at the 0.05 significance level, indicating that higher goodwill leads to a significant reduction in the tangible book value ratio. Conversely, goodwill impairment losses show no significant relationship with the tangible book value ratio. Moreover, return on equity (ROE) exhibits a statistically significant positive relationship with the tangible book value ratio at the 0.05 level, reflecting that improved firm performance contributes to an increase in the tangible book value of companies.

Keywords: Goodwill, goodwill impairment loss, corporate performance, tangible assets book value ratios

บทนำ

การรวมธุรกิจ (Business Combination) เป็นหนึ่งในกลยุทธ์หลักที่องค์กรต่างๆ ใช้ในการขยายธุรกิจอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน โดยกระบวนการนี้ช่วยลดการแข่งขันในอุตสาหกรรม ลดต้นทุนจากการประหยัดจากขนาด (economies of scale) เพิ่มอำนาจในการต่อรองทางธุรกิจ และส่งเสริมความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทำให้องค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Koller, Goedhart, & Wessels, 2020) การรวมธุรกิจยังนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพของธุรกิจในระยะยาวด้วยความสามารถในการนำทรัพยากรที่ได้จากการซื้อกิจการมาใช้ในการขยายและสร้างมูลค่าเพิ่มเติม (ัญลักษณ์ วิจิตรสารวงษ์, 2563)

หนึ่งในรายการสำคัญที่มักปรากฏในงบการเงินหลังการรวมธุรกิจคือ "ค่าความนิยม" (Goodwill) ซึ่งเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่เกิดขึ้นเมื่อบริษัทหนึ่งซื้อบริษัทอื่นในราคาที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของบริษัทนั้น (Johnson, 2019) ค่าความนิยมสะท้อนถึงมูลค่าของทรัพยากรที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเลขได้ในทันที เช่น ชื่อเสียงของบริษัท ความเชี่ยวชาญพิเศษ และ ฐานลูกค้าประจำ (ัญลักษณ์ วิจิตรสารวงษ์, 2563)

อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการบัญชีได้กำหนดให้มีการทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมเป็นประจำทุกปี แม้จะไม่มีข้อบังคับถึงการด้อยค่าก็ตาม หากพบว่าค่าความนิยมมีการด้อยค่า บริษัทต้องบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุนรวม (Financial Accounting Standards Board, 2019) กรณีดังกล่าวเป็นสัญญาณบ่งบอกว่าการซื้อกิจการนั้นให้ผลตอบแทนต่ำกว่าที่คาดหวัง

ในทางกลับกัน หากบริษัททำการซื้อกิจการในราคาต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของกิจการนั้น ค่าความนิยมจะถูกบันทึกเป็น "ค่าความนิยมติดลบ" (Negative Goodwill) ซึ่งส่งผลให้บริษัทต้องบันทึกเป็นกำไรในงบกำไรขาดทุนหลังจากการตรวจสอบความถูกต้องของการประเมินสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมด (Mergers and Acquisitions Journal, 2020)

ด้วยเหตุนี้ ค่าความนิยมจึงถือเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้ใช้งบการเงินในการวิเคราะห์และประเมินสถานะทางการเงินของบริษัท การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าจะช่วยเพิ่มความเข้าใจในบทบาทของข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงทุนและการคาดการณ์ผลประกอบการในอนาคต (ัญลักษณ์ วิจิตรสารวงษ์, 2563)

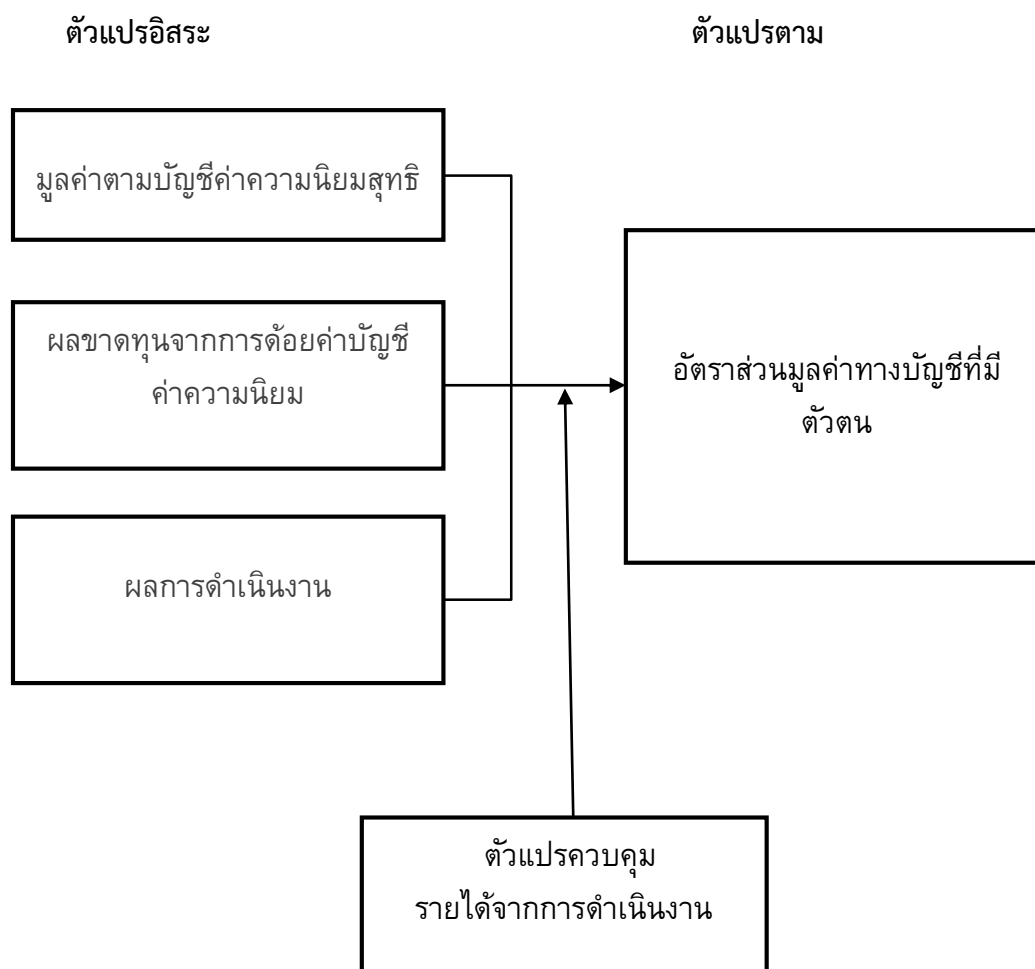
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษามูลค่าตามบัญชีค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน
2. เพื่อศึกษาผลตอบแทนจากการด้อยค่าบัญชีค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน
3. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน

สมมติฐานการวิจัย

1. มูลค่าตามบัญชีค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน
2. ผลขาดทุนจากการด้อยค่าบัญชีค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน
3. ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นบริษัทในกลุ่มดัชนีสะท้อนความเคลื่อนไหวของราคาหุ้น 100 ตัวแรก จำนวน 43 บริษัท รวมทั้งสิ้น 415 ตัวอย่าง ครอบคลุมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการระหว่าง ปี พ.ศ. 2562 ถึง ปี พ.ศ. 2566 รวมเป็นระยะเวลา 5 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแบบจำลองของ(Emanuel et al., 2023) ซึ่งมีสมการดังนี้

โมเดล 1

$$\frac{MktCap_{i,t}}{TBV_{i,t}} = \alpha + \beta_{Goodwill} \times \frac{(Goodwill)}{TBV_{i,t}} + \beta_{ROTE} \times 1 + \beta_{Growth} \times \frac{(NetIncome_{i,t+3} - NetIncome_{i,t+1})}{TBV_{i,t}} + \sum_{k=1}^K \beta_{Control,k} \times Control_{k,i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

โมเดล 2

$$\frac{MktCap_{i,t}}{TBV_{i,t}} = \alpha + \beta_{ROTE} \times ROTE_{i,t+1} + \beta_{Growth} \times \frac{(NetIncome_{i,t+3} - NetIncome_{i,t+1})}{TBV_{i,t}} + \beta_{GoodwillBeforeImpairment} \times \frac{(GoodwillBeforeImpairment_{i,t})}{TBV_{i,t}} + \beta_{GoodwillImpairment} \times \frac{(GoodwillImpairment)}{TBV_{i,t}} + \sum_{k=1}^K \beta_{Control,k} \times Control_{k,i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

โดยที่ :

ตัวแปรตาม

$MktCap_{i,t}$ คือ อัตราส่วนระหว่างมูลค่าตลาดของบริษัทที่ i ปีที่ t
 $TBV_{i,t}$ คือ อัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนของบริษัทที่ i ปีที่ t

ตัวแปรอิสระ

β คือ ค่าคงที่ (Constant) ของสมการถดถอย
 $Goodwill_{i,t}$ คือ มูลค่าตามค่าความนิยมของบริษัทที่ i ปีที่ t
 $GoodwillBeforeImpairment_{i,t}$ คือ ค่าความนิยมก่อนการด้อยค่าของบริษัทที่ i ปีที่ t
 $GoodwillImpairment_{i,t}$ คือ ผลขาดทุนจากการด้อยค่าความนิยมของบริษัทที่ i ปีที่ t
 $ROTE_{i,t+1}$ คือ ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีตัวตนของบริษัทที่ i ปีที่ t+1

Growth	คือ	การเติบโตของกำไรสุทธิ
NetIncome _{i,t}	คือ	กำไรสุทธิ ของบริษัทที่ i ปีที่ t
$\varepsilon_{i,t}$	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน

ตัวแปรควบคุม

Control _{k,i,t}	คือ	รายได้จากการดำเนินงานของบริษัทที่ i ปีที่ t
--------------------------	-----	---

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ครั้งนี้อาศัยแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้ฐานข้อมูลงบการเงินรายปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่เผยแพร่ข้อมูลในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาใช้ครอบคลุมช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2566 รวมระยะเวลา 5 ปี โดยมีวันสิ้นสุดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคมของแต่ละปี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการสรุปลักษณะของตัวแปรใน รูปของค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)
2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ประกอบด้วยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปร (Multicollinearity) โดยใช้ Pearson Correlation และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้วิธีการเลือกตัวแปรแบบ การนำเข้าทั้งหมด (Enter Regression)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาจากข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2566 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 215 ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม	N	Min	Max	Mean	S.D.
1. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	20	0.0000	0.0157	0.0015	0.0039
2. สินค้าอุตสาหกรรม	15	0.0000	0.0214	0.0015	0.0055
3. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	35	0.0000	0.0033	0.0001	0.0006
4. ทรัพยากร	65	0.0000	0.0518	0.0024	0.0075
5. บริการ	60	0.0000	0.0064	0.0001	0.0009
6. เทคโนโลยี	20	0.0000	0.0008	0.0000	0.0002

จากตารางที่ 1 เป็นการแสดงค่าต่ำสุด (Min) ค่าสูงสุด (Max) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2566 เห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความแตกต่างในตัวแปร ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนโดยค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 0.00 ของอัตราส่วนมูลค่าทางบัญชี ที่มีตัวตน เนื่องจากบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมดมีบางราย บางปี ไม่มีผลขาดทุนจากการด้อยค่าบัญชีค่าความนิยม สำหรับค่าสูงสุดของตัวแปรต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนอยู่ที่ ร้อยละ 0.0518 ของมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตน ซึ่งเป็นของบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.0024 ของอัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน และส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 0.0075 ของอัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปี 2562 - 2566

ตัวแปร	N	Min	Max	Mean	S.D.
Market to TBV	215	-10.3667	19.231	2.1892	3.8249
Goodwill Post-Impairment / TBV	215	-1.3692	4.4885	0.1558	0.5002
Goodwill Pre-Impairment / TBV	215	-1.3692	4.4885	0.1558	0.5021
Impairment Loss of Goodwill / TBV	215	0.0000	0.0518	0.0010	0.0046
Return on Tangible Equity	215	-338.103	116.29	8.7771	32.555
Expected Net Income (Y3 - Y1) / TBV	129	-1.3121	3.6180	0.0764	0.4190
Size (Revenues in one hundred million Thai)	215	0.6665	3,367.2	176.40	416.72

จากตารางที่ 2 เป็นการแสดงค่าต่ำสุด (Min) ค่าสูงสุด (Max) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรในปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ.2566 เมื่อพิจารณาข้อมูลในส่วนอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.1892 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 3.7825 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 19.2313 ในขณะที่ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ -10.3667 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยเรื่องการศึกษเกี่ยวกับผลกระทบของวิธีการบัญชีค่าความนิยมต่อราคาหุ้นข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในยุโรปของ (Emanuel et al., 2023) พบว่าค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยุโรปอยู่ที่ร้อยละ 0.26 และ 25.66 ของมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตนตามลำดับ ซึ่งถือว่ามีความสูงกว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานโดยวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปี พ.ศ.2562 - พ.ศ.2566

	Market to TBV	Goodwill Post-Impairment / TBV	Goodwill Pre-Impairment / TBV	Impairment Loss of Goodwill / TBV	Return on Tangible Equity	Expected Net Income (Y3 - Y1) / TBV	Size
Market to TBV	1.000						
Goodwill Post-Impairment / TBV	0.227**	1.000					
Goodwill Pre-Impairment / TBV	0.245**	0.999**	1.000				
Impairment Loss of Goodwill / TBV	-0.031	-0.017	-0.002	1.000			
Return on Tangible Equity	0.152*	-0.218**	-0.204**	-0.003	1.000		
Expected Net Income (Y3 - Y1) / TBV	0.028	0.309**	0.308**	-0.047	0.487**	1.000	
Size (Revenues in million Thai)	-0.062	0.095	0.096	0.067	-0.023	-0.064	1.00

** ความสัมพันธ์มีความสำคัญที่ระดับ 0.01, * ความสัมพันธ์มีความสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรโดยใช้ วิธี Pearson Correlation เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (correlation coefficients) แสดงความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างคู่ของตัวแปรทั้งสองตัวแปร ซึ่งผลแสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตน (Market to TBV) มีค่าสัมประสิทธิ์การสหสัมพันธ์กับค่าความนิยมหลังด้อยค่าต่อมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตน (Goodwill Post-Impairment / TBV) เท่ากับ 0.2270 มีค่าสัมประสิทธิ์การสหสัมพันธ์กับค่าความนิยมก่อนด้อยค่าต่อมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตน (Goodwill Pre-Impairment / TBV) เท่ากับ 0.2454 มีค่าสัมประสิทธิ์การสหสัมพันธ์กับตัวตน ผลขาดทุนจากการด้อยค่าบัญชีค่าความนิยมต่อมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตน (Impairment Loss of Goodwill / TBV) เท่ากับ 0.0314 (สัมพันธ์ทางลบอ่อน) มีค่าสัมประสิทธิ์การสหสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้นที่มีตัวตน (Return on Tangible Equity) เท่ากับ 0.1524 มีค่าสัมประสิทธิ์การสหสัมพันธ์กับการเติบโตของกำไรสุทธิ (Expected Net Income Y = 3 - Expected Net Income Y = 1 / TBV) เท่ากับ 0.0277 มีค่าสัมประสิทธิ์การสหสัมพันธ์กับขนาด วัดโดยใช้รายได้จากการดำเนินงาน (Size Revenues in million Thai) เท่ากับ 0.0621 (สัมพันธ์ทางลบอ่อน)

โดยรวมแล้ว การวิเคราะห์นี้บ่งชี้ว่าตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใกล้ +1 หรือ -1 มีความสัมพันธ์ที่ชัดเจนและแน่นแฟ้น ขณะที่ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ใกล้ 0 บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ที่อ่อนแอหรือไม่มีความสัมพันธ์เลย ซึ่งการรับรู้ถึงความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถช่วยในการทำความเข้าใจลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางการเงินต่าง ๆ ในบริษัทได้มากขึ้น

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน โดยวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาปี 2562 - 2566

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	sig.
Constant	2.319	0.400		5.796	<.001**
Goodwill Post-Impairment/TBV	-64.991	15.251	-9.146	-4.261	<.001**
Goodwill Pre-Impairment/TBV	66.99	15.063	9.456	4.447	<.001**
Impairment Loss of Goodwill/TBV	-173.24	116.113	-0.121	-1.492	0.138
Return on Tangible Equity	0.018	0.011	0.180	1.609	0.110
Expected Net Income (Y3 - Y1) TBV	-1.526	1.085	-0.155	-1.406	0.162
Size (Revenues in million Thai)	-8.808	0.000	-0.071	-0.880	0.381
R Square			0.244		
Adjusted R Square			0.206		
Std. Error of the Estimate			3.684		

** แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่ามูลค่าบัญชีค่าความนิยมต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนมีผลกระทบเชิงลบอย่างมากต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน (ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ -64.991) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติสูง (p-value < 0.001) เมื่อค่าความนิยมหลังการด้อยค่าเพิ่มขึ้นมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนจะลดลงอย่างมาก ซึ่งอาจสะท้อน ถึงความไม่มั่นคงในมูลค่าทางบัญชีหลังการด้อยค่า การวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ของ ค่าความนิยมก่อนการด้อยค่าต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนมีผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน (ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 66.99) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติสูง (p-value < 0.001) ค่าความนิยมก่อนการด้อยค่ามีผลดีต่อการเพิ่มมูลค่าตามบัญชีของบริษัท โดยแสดงถึงมูลค่าที่ดีของสินทรัพย์ก่อนที่จะถูกด้อยค่า การวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ของผลขาดทุนจากการด้อยค่าความนิยม ต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน ไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน (ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ -173.24) ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value เท่ากับ 0.138) แม้ว่าค่าสัมประสิทธิ์จะเป็นลบแต่ผลขาดทุนจากการด้อยค่าไม่ได้ส่งผลกระทบต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน อย่างมีนัยสำคัญในโมเดลนี้ การวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีตัวตนไม่มีผลกระทบที่ชัดเจนต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน (ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.018) ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value เท่ากับ 0.140) การเพิ่มขึ้น

ของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีตัวตนไม่ได้ส่งผลต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญ การวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ของกำไรสุทธิคาดหวังต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน (ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ -1.526) ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p -value เท่ากับ 0.162) กำไรสุทธิคาดหวังที่เพิ่มขึ้นไม่ได้ส่งผลต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญ การวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ของรายได้ ไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน (ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ -8.808) ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p -value เท่ากับ 0.381) รายได้ไม่ได้ส่งผลต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญ ในโมเดลนี้ การวิเคราะห์ผลการถดถอยของโมเดลแสดงให้เห็นว่า ค่า R Square เท่ากับ 0.244 ซึ่งหมายความว่าโมเดลสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนได้เพียง 24.4% ซึ่งบ่งบอกว่าโมเดลนี้ยังไม่สามารถครอบคลุมปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนได้อย่างครบถ้วน ในขณะเดียวกัน ค่า Adjusted R Square อยู่ที่ 0.206 ซึ่งสะท้อนว่าหลังจากการปรับค่าตามจำนวนตัวแปรอิสระแล้ว โมเดลนี้ยังคงสามารถอธิบายความแปรปรวนของมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีพื้นที่ในการปรับปรุงเพื่อให้โมเดลสามารถอธิบายปัจจัยอื่น ๆ ได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น

มูลค่าบัญชีค่าความนิยมมีผลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตนในขณะที่ค่าความนิยมก่อนการด้อยค่า มีผลบวกอย่างมีนัยสำคัญ ตัวแปรอื่น ๆ เช่น ผลขาดทุนจากการด้อยค่า, อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีตัวตน, กำไรสุทธิคาดหวัง และขนาดของรายได้ ไม่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าตามบัญชีค่าความนิยม ผลขาดทุนจากการด้อยค่ามูลค่าตามบัญชีค่าความนิยมและผลการดำเนินงานต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนีสะท้อนความเคลื่อนไหวของราคาหุ้น 100 ตัวแรก สามารถอภิปรายดังนี้ มูลค่าตามบัญชีค่าความนิยมต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน จากสรุปผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นันทวัน อาจพงษ์, 2562) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยม ผลขาดทุนจากการด้อยค่ามูลค่าตามบัญชีค่าความนิยม และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย พบว่ามูลค่าตามบัญชีค่าความนิยมมีผลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน โดยผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation) พบว่ามูลค่า ตามบัญชีค่าความนิยมต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.218 ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบอย่างอ่อน (p -value < 0.01) หมายความว่า เมื่อมูลค่าตามบัญชี ค่าความนิยมลดลง อัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และพบว่าไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Lhaopadchan, 2020) Fair value accounting and intangible assets ซึ่งให้เห็นว่าบางครั้งมูลค่าตามบัญชีค่าความนิยมไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการบันทึกการด้อยค่ามูลค่าความนิยมไม่สะท้อนถึงความเป็นจริงของสินทรัพย์ ในบางกรณีบริษัทอาจบันทึกค่าความนิยมที่สูงกว่าความเป็นจริง แต่ไม่ได้แสดงผลลัพธ์เชิงลบ อย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน

ผลขาดทุนจากการด้อยค่ามูลค่าความนิยมต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน จากสรุปผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สมชาย ศรีมงคล, 2563) ในงานวิจัยเรื่อง การประเมิน ค่าความนิยมและผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในอุตสาหกรรมการผลิต พบว่าการด้อยค่ามูลค่าความนิยมมีผลทำให้อัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนลดลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในประเทศไทย ที่แสดงว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่ามูลค่าความนิยมมีผลทำให้อัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนลดลงอย่างมากและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Lhaopadchan,

2020) Fair value accounting and intangible assets: Goodwill impairment and managerial choice แสดงให้เห็นว่าการด้อยค่าค่าความนิยม มักเกิดจากการตัดสินใจของผู้บริหารที่ไม่ได้สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ จึงทำให้บางครั้งผลกระทบจากการด้อยค่าอาจไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงในอัตราส่วนมูลค่า ทางบัญชีที่มีตัวตน ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาในไทยที่พบว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่ามีผลกระทบอย่างมากต่อมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน

ผลการดำเนินงานต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนจากสรุปผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กาญจนา สุทธิวรารักษ์, 2566) ในงานวิจัยเรื่องค่าความนิยมและการประเมินมูลค่าหุ้นกรณีศึกษาในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ระบุว่าผลการดำเนินงานที่ดีจะช่วยเสริมสร้างอัตราส่วนมูลค่า ทางบัญชีที่มีตัวตน โดยผลการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนนี้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยในประเทศไทยที่พบว่าผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีตัวตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน (ค่าสหสัมพันธ์ 0.152) แต่ไม่สอดคล้องงานวิจัยของ (Lawrence, 2021) ในงานวิจัยเรื่อง Goodwill impairment after mergers and acquisitions Evidence from market data ระบุว่าผลการดำเนินงานหลังจากการควบรวมกิจการมักไม่ส่งผลกระทบที่สอดคล้องกับอัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนในระยะยาว โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกแม้จะอยู่ในระดับที่อ่อน

โดยรวมอัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนจากสรุปผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปณิศา จันทร์งาม, 2565) เรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความนิยมและอัตราส่วนทางการเงิน พบว่ามูลค่าความนิยมมีผลต่ออัตราส่วนทางการเงินอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับ ผลการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยม ผลการดำเนินงาน และอัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตนเป็นบวก โดยงานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เด่นชัดของค่าความนิยมและผลการดำเนินงานต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน แต่ไม่สอดคล้องงานวิจัยของ (Widnyana, 2021) The relationship between goodwill and firm performance in developed and developing countries ซึ่งให้เห็นว่าค่าความนิยมมีผลบวกในประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่ผลลัพธ์นี้ไม่สอดคล้องกับประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมักประสบปัญหาการด้อยค่าที่สูงและส่งผลกระทบต่อมูลค่าบัญชีที่มีตัวตน งานวิจัยนี้จึงไม่สอดคล้องกับการศึกษาของไทยที่พบว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าไม่ส่งผลกระทบที่สำคัญในกลุ่มบริษัทจดทะเบียน

จากการอภิปรายสรุปได้ว่าการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าบัญชีค่าความนิยม ผลขาดทุนจากการด้อยค่า และผลการดำเนินงาน ต่ออัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีที่มีตัวตน มีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศตามลักษณะของอุตสาหกรรม ตลาด และสภาพเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การปรับปรุงการรายงานและการประเมินค่า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงวิธีการรายงานและการประเมินค่าความนิยมและการด้อยค่า เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่อัปเดตและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบัน การใช้แนวทางที่โปร่งใสและครอบคลุมในการประเมินจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้งบการเงิน

2. การจัดการความเสี่ยงจากการด้อยค่า บริษัทควรให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงจากการด้อยค่าอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนการจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยลดผลกระทบจากการด้อยค่าต่อมูลค่าตามบัญชีที่มีตัวตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาผลกระทบระยะยาวของการด้อยค่า การวิจัยในอนาคตควรเน้นการศึกษาผลกระทบระยะยาวของการด้อยค่าต่อมูลค่าตามบัญชีและการดำเนินงานของบริษัท เพื่อเข้าใจ ถึงผลกระทบที่ยั่งยืนและวางแผนกลยุทธ์การจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2. การใช้เทคโนโลยีในการประเมินค่า งานวิจัยในอนาคตควรสำรวจการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ในการประเมินค่าความนิยมและการด้อยค่า เพื่อเพิ่มความแม่นยำและลดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา สุทธิวรารักษ์. (2566). ค่าความนิยมและการประเมินมูลค่าหุ้น: กรณีศึกษาในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี. **วารสารวิจัยการเงินและการบัญชี**, 15(3), 88–102.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **ข้อมูลรายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET 100**. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2567, จาก <https://marketdata.set.or.th/mkt/sectorquotation.do?language=th&country=TH&market=SET§or=SET100>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **สรุปข้อสนเทศบริษัทจดทะเบียน**. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2567, จาก https://www.setsmart.com/ism/factsheet.html?locale=th_TH
- ัญลักษณ์ วิจิตรสารวงค์. (2563). **ค่าความนิยมสำคัญไฉน**. สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. สืบค้นจาก https://acprostd.tf.ac.or.th/test_std/uploads/files/S95uq15L8p.pdf
- นันทวัน อัจพงษ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยม ผลขาดทุนจากการด้อยค่าค่าความนิยม และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**, 11(1), 45–60.
- ปณิดา จันทรงาม. (2565). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความนิยมและอัตราส่วนทางการเงิน. **วารสารบริหารธุรกิจธนาคารกรุงเทพ**, 12(1), 64–78.
- สมชาย ศรีมงคล. (2563). การประเมินค่าความนิยมและผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในอุตสาหกรรมการผลิต. **วารสารการเงินและการลงทุน**, 9(2), 77–88.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2566). **มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2566) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์**. สภาวิชาชีพบัญชี.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2566). **มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2566) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน**. สภาวิชาชีพบัญชี.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2566). **มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2566) เรื่อง การรวมธุรกิจ**. สภาวิชาชีพบัญชี.

- Bagna, E., Cotta Ramusino, E., & Ogliari, M. (2023). The impact of different goodwill accounting methods on stock prices: A comparison of amortization and impairment-only methodologies. **International Review of Financial Analysis**, 85, Article 102432. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2023.102432>
- Financial Accounting Standards Board. (2019). **Accounting standards codification 350: Intangibles-Goodwill and other**. FASB.
- Johnson, P. (2019). **Goodwill impairment testing: A practical guide**. Wiley.
- Koller, T., Goedhart, M., & Wessels, D. (2020). **Valuation: Measuring and managing the value of companies** (7th ed.). Wiley.
- Lawrence, S. (2021). Goodwill impairment after mergers and acquisitions: Evidence from market data. **Business & Management Journal**, 10(2), 56–70.
- Lhaopadchan, S. (2020). Fair value accounting and intangible assets: Goodwill impairment and managerial choice. **Journal of Financial Regulation and Compliance**, 28(1), 120–130. <https://doi.org/10.1108/JFRC-08-2019-0102>
- Widhyana, I. (2021). The relationship between goodwill and firm performance in developed and developing countries. **Journal of Accounting & Organizational Change**, 17(2), 230–245. <https://doi.org/10.1108/JAOC-12-2020-0225>